

בבית המשפט העליון

רע"פ 802/12

רע"פ 2667/12

לפני :
כבוד השופט ס' גיבוראן
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט א' שהם

המבקשים ברע"פ 802/12 :
1. דב לוין
2. חב' יח"ר יוזמות חינוכיות ורפואיות בע"מ
3. חב' כוכב הבריאות בע"מ
4. חב' סלטילי בר בע"מ

המבקשים ברע"פ 2667/12 :
1. חברת יגעת ומצאת בע"מ
2. חיים מנחם

נגד

המשיבה ברע"פ 802/12
וברע"פ 2667/12 :
מדינת ישראל

בקשות רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו מיום 16.01.2012 בתיק עפ"ג 11-06-25507

תאריך הישיבה : א' בתמוז התשע"ג (9.6.2013)

בשם המבקשים ברע"פ
802/12 :
עו"ד יואב ציוני

בשם המבקשים ברע"פ
2667/12 :
עו"ד עדו לוין

בשם המשיבה : עו"ד יורם הירשברג

החלטה

1. בכתב אישום שהוגש לבית משפט השלום בתל אביב-יפו, יוחסו למבקשים שלפנינו סדרת עבירות על חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק המע"מ).

למבקש 2 ברע"פ 2667/12 (להלן: מנחם) יוחסו גם עבירות של שיבוש הליכי משפט, הכול כנטען בכתב האישום.

2. בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ד' מור) זיכה את המבקש 1 ברע"פ 802/12 (להלן: לוין) ואחר אלי עוזרי, וכך גם את החברות שבבעלותם מהאישומים שיוחסו להם. מנחם והחברה שבבעלותו – המבקשת 1 ברע"פ 2667/12 (להלן: יגעת ומצאת) – הורשעו בעבירות של אי ניהול פנקסי חשבון כדין וכן בעבירות של הסתרת או השמדת פנקסים במטרה להתחמק ממס, על פי סעיפים 117א(7) ו-117ב(7) לחוק המע"מ, כאשר לגבי מנחם ההרשעה הייתה ביחד עם סעיף 119 לחוק.

3. על הכרעת הדין הוגשו שני ערעורים: המדינה ערערה על הזיכוי מהעבירות הנוספות שיוחסו למבקשים בכתב האישום; מנחם ערער על הרשעתו באותן עבירות שצוינו לעיל. הערעור התברר בבית משפט המחוזי תל אביב-יפו. בסופו של יום, קיבל בית המשפט המחוזי (כב' הנשיאה ד' ברלינר, כב' סגן הנשיא ד' המר וכב' השופטת ת' שפירא) את ערעור המדינה ודחה את ערעור המבקשים. מנחם הורשע ביחד עם יגעת ומצאת באישום הראשון, גם ב-22 עבירות על סעיף 117א(5) לחוק ו-69 עבירות על סעיף 117ב(5) לחוק המע"מ. באישום השני הורשעו השניים ב-559 עבירות על סעיף 117א(5) ו-18 עבירות על סעיף 117ב(5) לחוק מע"מ. חלקו הנוסף של ערעור המדינה שהתייחס לאישומים 6-2 נדחה. בנוסף הרשיע בית המשפט המחוזי את מנחם גם בעבירות שעניינן שיבוש הליכי משפט. בצד האמור, התקבל ערעור המדינה נגד לוין וחברותיו ועוזרי וחברותיו, והם הורשעו בעבירות לפי סעיף 117ב(5) לחוק המע"מ.

4. התיק הוחזר לבית משפט השלום, כדי שזה האחרון ישמע טיעונים לעונש ויגזור את הדין בהתאם לממצאיה וקביעותיה של ערכאת הערעור. לאחר השתלשלות דיונית נוספת (שלא זה המקום לעמוד על פרטיה) גזר בית משפט השלום (כב' השופטת ד' שריזלי) על המבקשים שלפנינו את העונשים הבאים: על מנחם הוטלו תקופות שונות של מאסר בהתאם לעבירות שהורשע בהן. עונש המאסר הכולל שהיה על מנחם לשאת הועמד על 62 חודשי מאסר בפועל. כמו כן הוטל עליו מאסר על תנאי וקנס בסך 80,000 ש"ח; על לוין הושתו 28 חודשי מאסר, מהם 18 לריצוי בפועל והיתרה על תנאי וכן קנס בסך 20,000 ש"ח או שני חודשי מאסר תמורתו.

5. המבקשים הגישו ערעור על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. בית המשפט המחוזי (כב' הנשיאה ד' ברלינר והשופטות מ' סוקולוב וצ' צפת) עמד

בתמצית על עיקרי הפרשה שבגינה הורשעו המבקשים בדין. צוין כי כתב האישום מתעד פרשת מרמה, כאשר החברה יגעת ומצאת פעלה לכל אורך הדרך ככיסוי על מנת להנפיק חשבוניות שלא תיעדו עסקאות אמיתיות. בתארו את "הגרעין הקשה" של האישומים, ציין בית המשפט כי מנחם, על פי הנטען באישום הראשון ועל פי הממצאים שנקבעו, הוציא חשבוניות לחברה מסוימת, באמצעות פירמות שונות עבור שירותים שסופקו על ידי אחרים. באישום השני, שהוא ליבת הפרשה, פרסם מנחם מודעות המציעות את שירותי החברה שהקים ל"עצמאים ופרי-לנסרים", שאינם רוצים להתנהל מול רשויות המס. החברה שהקים (יגעת ומצאת) היא שהוציאה את החשבוניות עבור עבודות שלא בוצעו על ידה, אלא על ידי כל מאן דבעי. בפועל, הופצו 559 חשבוניות שכאלה. המע"מ נגבה על ידי יגעת ומצאת אולם לא הועבר לאגף המכס והמע"מ בתחבולות שונות. לא נוהלו פנקסי חשבוניות ובנוסף הועלמו מסמכים ודיווח על ניכוי מס תשומות ללא מסמכים. האישומים הבאים (3-6) נסבו על חברות מסוימות שלהן הוצאו על ידי יגעת ומצאת חשבוניות מבלי שסיפקה להן את השירותים הנזכרים באותן חשבוניות. החברות שמדובר בהן, באמצעות לוין, הורשעו בכך שניכו את מס התשומות שנבע מאותן חשבוניות שהוציאה להן יגעת ומצאת. בית המשפט ציין כי מקובלת עליו עמדת התביעה, כי לא היה כל חידוש בהגדרתן של החשבוניות נושא כתב האישום הנוכחי כ"חשבוניות זרות", בין אם ייעשה שימוש במילה פיקטיביות ובין אם לאו. מנחם הוציא לא פחות מ-559 חשבוניות שלא תיעדו עסקאות אמיתיות. גם אם עשה זאת בדרך ייחודית של הקמת חברת העסקה שנועדה, כביכול, להעניק שירותים למי שאינו רוצה להיחשף למגעים עם רשויות המס, התוצאה האמיתית היא כי מנחם הנפיק חשבוניות כוזבות על פניהן. ובלשונו: "מנחם, למעשה, פתח מפעל להנפקת חשבוניות ללא מתן כלים לרשויות המס לבדוק את נכונותן. במיוחד כך כאשר לא נוהלו פנקסים". לכך מצטרפת, במקרה זה, "גם התנהלותו הכללית של מנחם - אי ניהול ספרים, סיפור הבדים על רכבו שנפרץ ומסמכים נגנבו ממנו, העלמת ראיות. כל אלה יחד מעידים על פעילות שנועדה לרמות את שלטונות המס".

בפסק דינו פירט בית המשפט המחוזי טיעונים לחומרה ולקולה וקיבל – בין היתר את טיעונו של הסנגור כי לא היה מקום לגזור עונש בגין כל עבירה בנפרד וקבע כי היה מקום לתת עונש כולל, ואף ראה ליתן משקל לחלוף הזמן מאז המעשים נושא כתב האישום. בסופו של יום, לאחר איזון בין שיקולי הענישה השונים, ראה בית המשפט המחוזי להשית את העונשים כלהלן: על מנחם גזר בגין כל עבירות המס בהן הורשע עונש של 40 חודשי מאסר בפועל. בגין עבירת השיבוש נותר העונש שהטיל בית משפט קמא בעינו, אולם נקבע כי חמישה חודשים מתוכו יצטברו לעונש המאסר בגין עבירות המס והיתרה בחופף. כך שסך הכול, יהיה על מנחם לרצות 45 חודשי מאסר

בפועל. יתר רכיבי הענישה נותרו בעינם. כאשר ללוין הועמדה תקופת המאסר הכוללת על 12 חודשים במקום 18 חודשים שנגזרו בבית משפט קמא. יתר רכיבי הענישה נותרו בעינם.

6. בקשות רשות הערעור המונחות לפנינו נסבות הן על הרשעתם של המבקשים בדין, הן על חומרת העונש שנגזר עליהם. מנחם וחברת יגעת ומצאת טוענים (רע"פ 2667/12) – בין היתר – כי אין מקום לקביעה לפיה שיטת העבודה באמצעות חברת העסקה איננה חוקית; כי אין בדין איסור מפורש על פעילות כאמור; כי המבקשים נקלעו לידי טעות לאחר הסתמכות על חוות דעת מומחה; כי עומדת להם הגנה מהצדק וכי לא היה מקום להרשעתם בעבירה של בידוי ראיות וניסיון לשיבוש מהלכי משפט.

לוין והחברות שבבעלותו (רע"פ 802/12) מצטרפים אף הם להשגות על פסקי הדין נושא הבקשות ומוסיפים כי לא היה מקום ליישם בעניינם באורח רטרואקטיבי את הלכת תורג'מן (רע"פ 9008/01 מדינת ישראל נ' א.מ. תורג'מן בע"מ, פ"ד נז(5) 799 (2003)), וכי מודל ההעסקה בו נקטו אינו אסור על פי דין. עוד מועלות – בין היתר – טענות של הסתמכות על מומחה, הסתמכות על ביקורת מע"מ בחברות, ואף נפרשת תשתית ראייתית רחבה לתימוכין בטענות בבקשה. לחלופין מבוקש להקל בעונשו של לוין מטעמים שונים.

המדינה מצידה עותרת להשארת פסקי הדין בעינם, תוך שהיא מדגישה כי אין עילה למתן רשות ערעור על פי אמות המידה המקובלות.

7. לאחר בחינת טיעוניהם הכתובים של הצדדים, ודיון מקיף שקיימנו במעמד הצדדים, ובגדרו ביקשו המבקשים לשכנענו כי יש ליתן להם רשות לערער על פסקי הדין נושא בקשתם, לא ראינו להיעתר לבקשה. הלכה היא כי בקשת רשות ערעור בגלגול שלישי תינתן במקרים חריגים בלבד, המעלים שאלה משפטית או ציבורית חשובה החורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)). על פי אמות המידה אלה לא מצאנו עילה למתן רשות לערער בנסיבות העניין, שכן הכרעות בית המשפט המחוזי נטועות בתשתית הראייתית הפרטיקולארית שהונחה לפנינו, וזו אינה מגלה עילה לבקשה על פי אמות המידה המקובלות. כל זאת מבלי לקבוע מסמרות בשאלה העיונית שעניינה מעמדן של "חברות העסקה", שכן בנסיבות העניין לא נדרשת הכרעה בה בשל התשתית העובדתית הקונקרטית שפורטה בהכרעת הדין בערעור. גם בטענות המכוונות לחומרת

העונש לא מצאנו עילה למתן רשות ערעור על רקע אמות המידה המצמצמות שהותוו בפסיקה בעניין זה (ראו: רע"פ 1174/97 דפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997)).

הבקשות למתן רשות ערעור נדחות אפוא.

ליון יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 30.6.2013 עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ב' בתמוז התשע"ג (10.6.2013).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט